

www.lets-digital.eu

Транснационален извештај

Главни наоди за подготвеноста на
тренерите и состојбата на жени
мигранти во државите-учеснички

НОЕМВРИ 2021

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

LET'S **Digital**

Транснационален извештај

Главни наоди за подготвеноста на
тренерите и состојбата на жени мигранти
во државите-учеснички

НОЕМВРИ 2021

СОРАБОТНИЦИ

EUROCIRCLE ASSOCIATION, ФРАНЦИЈА

I BOX CREATE, SOCIEDAD LIMITADA, ШПАНИЈА

CENTER FOR KNOWLEDGE MANAGEMENT, СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА

ASOCIACIÓN PARA LA PROMOCIÓN Y GESTIÓN DE SERVICIOS
SOCIALES GENERALES Y ESPECIALIZADOS (PROGESTIÓN),
ШПАНИЈА

PROGRAMMA INTEGRA SOCIETA COOPERATIVA SOCIALE,
ИТАЛИЈА

FRANCAIS POUR L'INSERTION SOCIALE ET PROFESSIONNELLE
EN EUROPE, ФРАНЦИЈА

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Поддршката на Европската комисија за производството на оваа публикација не претставува одобрување на содржината, која ги одразува само гледиштата на авторите, а Комисијата не може да биде одговорна за каква било употреба што може да се направи на информациите содржани во неа.

Ова дело е лиценцирано под меѓународна лиценца Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0. За да видите копија од оваа лиценца, посетете <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/> или испратете писмо до Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

СОДРЖИНА

1	ВОВЕД	5
2	ТЕОРЕТСКА РАМКА: ОБРАЗОВНИ ТЕОРИИ	5
3	МЕТОДОЛОГИЈА	9
4	АНАЛИЗА И НАОДИ	9
4.1	Резултати од теоретско истражување	9
4.2	Наоди од теренско истражување	13
4.2.1	Стапка на одговор	13
4.2.2	Наоди од интервјуто	14
5	ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	17
	РЕФЕРЕНЦИ	20

1 ВОВЕД

Истражувањето е спроведено во четири земји (Шпанија, Италија, Франција и Северна Македонија) со цел да се ажурира анализата на потребите на потребите/пропустите на обучувачите и да се истражи подготвеноста на обучувачите, потребите и очекувањата за андрагошка рамка. Тоа е дел од интелектуалниот резултат 1 на проектот Let's Digital кој ги покрива потребите за социјални, професионални и андрагошки ажурирања на обучувачите за истражување и создавање рамка за компетенции за обучувачи на жени мигранти, координирана од Progestion (Шпанија) и FISPE (Франција). Целта е размена на податоци и собирање информации од организации од третиот сектор, официјална статистика, внатрешни извори во вклучените организации. Преглед на литература и сива документација за образовните потреби на полињата на андрагогијата и на социјалната интервенција со мигрантските популации фокусирани на жените. Втората фаза ќе ги вклучи професионалците кои работат заедно во секторот во процес на следење на нивните потреби во различните активности што ги спроведуваат со групи жени мигранти, со цел да се спроведе реално и објективно скенирање на професионалните предизвици на овие едукатори за возрасни.

2 ТЕОРЕТСКА РАМКА: ОБРАЗОВНИ ТЕОРИИ

Содржината на методологијата за образование на мигрантите е развиена врз основа на четири теории: Андрагогија на Малком Ноулс, Искуствено учење на Карл Роџерс, Трансформативно учење на Џек Мезироу, Услови на учење на Роберт Гагне и Критичка теорија. Следува краток вовед на овие различни и комплементарни теории:

Теоријата за андрагогија на Малколм Ноулс:

Малколм Шеферд Ноулс (1913 - 1997) беше американски едукатор добро познат по употребата на терминот Андрагогија како синоним за образование на возрасни. Според Малколм Ноулс, андрагогијата е уметност и наука за учење на возрасни, така што андрагогијата се однесува на која било форма на учење на возрасни (Kearsley, 2010).

Терминот андрагогија наводно може да биде еквивалентен на поимот педагогија. Андрагогија на грчки значи човеководител во споредба со педагогијата, што на грчки значи водење на деца. Сепак, треба да се

забележи дека терминот педагогија се користи уште од античко грчко време, додека Александар Кап, германски просветител, првпат го употребил терминот андрагогија во 1833 година:

- Концепт за себе: како што една личност созрева, неговиот/нејзиниот концепт за себе се движи од личност зависна кон личност која е самонасочувана личност.
- Искуство на возрасен ученик: како што созрева личноста, тој/таа акумулира се поголем резервоар на искуство што станува се поголем ресурс за учење.
- Подготвеност за учење: како што личноста созрева, неговата/нејзината подготвеност за учење станува сè повеќе ориентирана кон развојните задачи на неговите/нејзините општествени улоги.
- Ориентација кон учење: како што човекот созрева, неговата/нејзината временска перспектива се менува од одложена примена на знаењето до непосредност на примена. Како резултат на тоа, неговата/нејзината ориентација кон учењето се префрла од ориентираност кон предметот кон насоченост кон проблемот.
- Мотивација за учење: како што созрева личноста, мотивацијата за учење е внатрешна (Knowles 1984:12).

Теорија на искуствено учење од Карл Роџерс:

Искуствено учење е уметност на учење од сопствените физички искуства во реалниот живот. Потекнува од ставовите на Карл Роџерс за психотерапијата и хуманистичкиот пристап кон психологијата. Тој верува дека искуственото учење е еквивалентно на лична промена и раст, па според Роџерс, сите луѓе имаат природна тенденција да учат.

Роџерс (1969) наведе пет дефинирачки елементи на значајно или искуствено учење:

- *Има квалитет на лична вклученост – Значајното учење има квалитет на лична вклученост во која „целата личност и во неговите чувства и во когнитивните аспекти [е] во настанот за учење“.*
- *Самоиницијативно е – „Дури и кога поттикот или стимулот доаѓа однадвор, чувството за откривање, за посегнување, за фаќање и разбирање доаѓа од внатре“.*

- *Продорно е – Значајното учење „прави разлика во однесувањето, ставовите, можеби дури и во личноста на ученикот“.*
- *Ученикот го оценува – Ученикот знае „дали тоа ја задоволува неговата потреба, дали води кон она што сака да го знае, дали го осветлува мрачното подрачје на незнаење што го доживува“.*
- *Нејзината суштина е значењето – „Кога се случува такво учење, елементот на значењето за ученикот е вграден во целото искуство“.*

Теорија на трансформативно учење од Џек Мезироу

Трансформативното учење на Мезироу е дефинирано како „ориентација која смета дека начинот на кој учениците го толкуваат и реинтерпретираат нивното сетилно искуство е од централно значење за создавање значење, а со тоа и учење“. Едноставно кажано, трансформативното учење е идејата дека учениците кои добиваат нови информации, исто така, ги оценуваат своите минати идеи и разбирање, и го менуваат својот поглед на светот додека добиваат нови информации и преку критичко размислување. Тоа оди подалеку од едноставното стекнување знаење и се нурнува во начинот на кој учениците наоѓаат смисла во нивните животи и разбирање. Овој вид на искуство за учење вклучува фундаментална промена во перцепциите - учениците почнуваат да ги преиспитуваат сите работи што ги знаеле или мислеле претходно и ги испитуваат работите од нови перспективи со цел да направат простор за нови сознанија и информации. Многу ученици и експерти се согласуваат дека овој вид на учење води до вистинска слобода на мислата и разбирањето.

Штом се случи трансформативното учење, поединците се поприемливи да го доживеат повторно. Исто така, штом ќе се случи трансформативното учење, малку е веројатно дека возрасните ќе се вратат на своите претходни верувања.

Принципи на оваа теорија:

- **Критичко размислување:** Поединците треба да размислуваат критички за своите искуства, што пак води до трансформација на перспективата. Овој процес ја подобрува самосвеста и промовира подлабоко ниво на саморазбирање.
- **Рационално обелоденување:** оваа компонента на теоријата за трансформативно учење се однесува на искуствата што можат да доведат до трансформативно учење.

- Централност на искуството: во последната компонента од теоријата за трансформативно учење на Мезироу, таквите искуства би вклучуваат што прават луѓето, во што веруваат, што можат да поднесат, начинот на кој реагираат на одредени ситуации, што би биле подготвени да претрпат за, и уште повеќе, нивните желби, перспектива, сон и вера.

Услови на учење на Роберт Гагне и критичка теорија:

Роберт Гагне бил експериментален психолог кој се занимавал со учење и поучување неколку децении. Неговата претходна работа беше во бихејвиористичка традиција, но подоцна тој беше под влијание на погледот на учење и меморија за обработка на информации. Тој е добро познат по неговата синтеза на истражување за учење и идентификација на внатрешни и надворешни услови на учење.

Гагне нагласи дека различните варијабли влијаат на учењето на различни видови задачи. Тој идентификуваше пет категории на учење:

- Интелектуални вештини: Создадете индивидуална компетентност и способност да одговорите на стимули.
- Когнитивни стратегии: Способност за учење, размислување и паметење
- Вербални информации: напаметно меморирање на имиња, лица, датуми, телефонски броеви итн.
- Моторни вештини: Способност да научите да возите, да возите велосипед, да цртате права линија итн.
- Ставови: пристап кон идеи, луѓе или ситуации, кој влијае на тоа како се однесува кон овие работи.

Секоја категорија бара различни методи за да се научи одредената вештина.

Гагне тврди дека задачите за учење за интелектуални вештини може да се организираат во хиерархија според сложеноста: препознавање на стимул, генерирање одговор, следење на процедурата, употреба на терминологија, дискриминации, формирање концепт, примена на правила и решавање проблеми. Примарното значење на хиерархијата е да се идентификуваат предусловите што треба да се завршат за да се олесни учењето на секое ниво. Предусловите се идентификуваат со правење анализа на задача на задача за учење/обука. Хиерархиите на учење обезбедуваат основа за редослед на наставата.

3 МЕТОДОЛОГИЈА

Четири теоретски рамки објаснети во претходниот текст ги сочинуваат главните елементи на концептуалната рамка развиена за одговарање на истражувачките прашања. Како резултат на тоа, применетата методологија на истражување е комбинација од биро и теренско истражување кое опфаќа анализа на квантитативни и квалитативни податоци и информации. Истражувањето на масата се заснова на употреба на секундарни податоци или податоци кои се собрани, анализирани и објавени во извештаи, студии или други документи од релевантни организации или јавни институции. Во односниот случај, фокусот беше ставен на публикации од основани организации кои работат со бегалци и мигранти во партнерските земји на ЕУ како јавни институции, органи за политика и непрофитни организации.

Теренското истражување се засноваше на локално географско таргетирање на целната група, додека применетиот метод на истражување беше полуструктурирано интервју спроведено преку онлајн и директни контактни состаноци. За теренското истражување беа организирани 25 интервјуа со локални чинители (непрофитни организации, институционални организации итн.) и локални власти.

При развивањето на стратегијата и пристапот за истражување, истражувачите на проектот обрнаа внимание на објективноста на истражувачкиот процес и наодите. Со следење на воспоставените теории и работа со валидни и сигурни показатели, сите можни ризици за контаминација на податоците беа минимизирани, додека проектниот тим се погрижи на наодите да не влијае личната пристрасност. Сите секундарни извори на податоци објавени од други автори, организации и институции се соодветно наведени во текстот.

4 АНАЛИЗА И НАОДИ

4.1 Резултати од теоретско истражување

Мапирање на засегнатите страни

Анализата на секундарните податоци собрани преку деск истражувањето се фокусираше на објавените квантитативни и квалитативни податоци во форма на официјални документи и статистики собрани од субјекти кои работат за и со бегалци и мигранти во земјите партнери на ЕУ како јавни институции, политички органи и непрофитни организации. Во анализата,

фокусот беше ставен на идентификување на постоечките бариери, потреби, стратегии, структури, услуги, акции и материјал во 4 области: интеграција на пазарот на труд, претприемништво, интеркултуралност и родова еднаквост за професионално вклучување на жените мигранти.

Општо земено, програмите за интеграција на пазарот на трудот во четирите целни земји опфаќаат:

Шпанија

- Генералниот директорат за инклузија и хуманитарно внимание годишно објавува доделување на субвенции.
- Проекти кофинансирани од Европскиот социјален фонд во рамките на оперативната програма „Социјална инклузија и социјална економија“, во областа на вработувањето.

Проекти кофинансирани од Фондот за азил, миграција и интеграција, како што се оние кои имаат за цел стекнување на знаења и вештини потребни за функционирање во шпанското општество.

Франција

Договор за републиканска интеграција имплементиран од Француската канцеларија за имиграција и интеграција (OFII) кој нуди:

- 4-дневен курс за граѓанска обука: овој курс е задолжителен и ги воведува принципите и вредностите на Републиката и практичниот аспект на француското општество;
- Јазична обука: имигрантот добива француски тест (писмен и устен) за да се процени дали е неопходен јазичен курс (за да достигне барем ниво A1);
- Проценка на вештини и насоки кон службата за вработување или други програми (на пр. NOPE програма за вработување бегалци).

Италија

SAI (Reception and Integration System) нуди:

- Прифатни услуги за бегалци, баратели на азил, малолетници од странство без придружба, странци кои им се доверени на социјалните служби на полнолетство.

- Сместување за жртви од катастрофи, мигранти на кои им се признава посебна граѓанска вредност, иматели на дозвола за престој заради лекување, иматели на дозвола за престој со специјална заштита.
- Поддршка за секој поединец во системот за прием, преку индивидуална програма дизајнирана да му овозможи на лицето да го врати чувството на независност и на тој начин да ужива ефективно вклучување во животот во Италија, во смисла на вработување, домување и пристап до локални услуги и социјална интеракција.

Северна Македонија

Стратегија за интеграција на бегалците и странците во Република Н. за добивање азил, барателите на азил можат да посетуваат образовни и професионални програми за обука кои подоцна ќе обезбедат понепречена интеграција во општеството. Барателите на азил имаат и пристап до пазарот на трудот и можност да аплицираат за работни дозволи.

Идентификуваните бариери за пристап до жените мигранти вклучуваат:

- Јазичен јаз: Процесот на учење јазик треба да започне во Центарот за интеграција, на самиот почеток на постапката за барање азил, така што до добивањето на азилот, бегалецот може или да се приклучи на редовниот систем на образование или да се приклучи пазарот на трудот.
- Застарени методи на обука: Традиционален систем за обука, доброволно заснован, кој не ја зема предвид возраста, потеклото, потеклото и културата на студентите мигранти кои се ставени во пасивна положба.
- Отсуство: жените обично се преоптоварени со оптоварувања во домаќинството и грижата за децата.
- Правни и административни бариери: недостаток на култура на административно управување и сложени задачи.
- Немање работно искуство поради родовиот јаз, ниско ниво на квалификации или дискриминација при вработување.
- Недостиг на квалификации или признавање на квалификации стекнати во странство поради сложени процедури.
- Родова и расна дискриминација, во општеството и на институционално ниво.

Идентификувани решенија од професионалци од партнерство и пошироко:

- Приспособени јазични курсеви за реалните потреби на жените мигранти, одржани од обучени професионалци, а не засновани на доброволни услуги.
- Иновативни методи за предавање јазик што го ставаат ученикот мигрант во активна улога, учествувајќи во нивниот процес на учење.
- Инклузивни простори за учење: повеќето места за настава не им дозволуваат на жените мигранти да ги носат своите деца со себе, и тоа е причина тие да не присуствуваат на часовите. Мешани простори, каде што жените мигранти би можеле да учат јазик додека нивните деца би можеле да имаат слободно време/пракса, на пр. детска библиотека, часови за тоторство, расадник итн.
- Да се зајакнат родово чувствителните мерки за поддршка на учеството и вклучувањето на жените мигранти во општеството. Мерките би можеле да вклучат обезбедување мерки за семејно помирување (услуги за чување бебиња и грижа за деца воопшто) и можности за обука за жените мигранти.
- Поголема поддршка за социјалните услуги за интеграција од креаторите на политиките и јавната администрација, (на пример, повеќе социјални услуги, поддршка на постоечките структури и намалување на времето на чекање за стекнување правен статус, бидејќи без правен статус мигрантите не се способни да работат).
- Признавање на сертификати за мигранти, дипломи, квалификации и меки вештини. Ефикасната социјална и професионална интеграција е од корист не само за работниците, туку и за земјата домаќин. Процедурите за признавање може да се поедностават и можат да станат бесплатни или или пропорционални со финансиската состојба на секое лице.

Се предлага да се развијат дополнителни методи:

- Да се создаде дигитална платформа за централизирање на клучните информации во претприемништвото за лесно споделување на информациите со полесен пристап.
- Да се обучат социјални работници/волонтери за бизнис менаџмент, правни и административни процедури.

- Да се ажурираат некои од постоечките материјали, како што се физички и дигитални водичи и обука.
- Да се развијат јавни и отворени ресурси за подобрување на развојот на бизнисот.
- Да се создаде нов андрагошки пристап и методологија за лесно и длабоко третирање на овие теми,
- Да се вклучат повеќе засегнати страни, преку подигање на свеста за претприемништвото на жените мигранти,
- Да се развијат услуги за поддршка на превод/посредување, во различни видови предложени услуги, и да се обучат да можат директно да работат со професионалци и луѓе мигранти, како посредници, овозможувајќи ја мрежата меѓу заедниците и социјалните служби, работниците, структурите, јавните уреди , итн.

4.2 Наоди од теренско истражување

4.2.1 Стапка на одговор

За да се постигнат целите на проектот Let's DIGITAL и да имаме подобри и одржливи резултати, спроведено е теренско истражување со цел да се има вистинско скенирање на професионалните предизвици на едукаторите за возрасни. Со интервјуирање на социјални професионалци од локални партнерски организации (непрофитни организации, институционални организации и локални власти) во Франција од Fisper, во Шпанија од Progéstion и во Италија од Programma Integra, ова истражување им овозможува на луѓето подобро да ги разберат нивните потреби кога работат со мигранти жените.

Испитаниците така беа распределени:

- Fisper: интервјуирани 11 локални партнери
- Progéstion: интервјуирани 14 локални партнери
- Programma Integra: интервјуирани 10 локални партнери

* Во северниот дел на Македонија оваа студија не беше спроведена, бидејќи миграцијата е „нов“ феномен и поради оваа причина немаше доволно искуство во оваа област.

Ова теренско истражување е фокусирано на четири главни области директно или индиректно вклучени во домени на компетентност на социјалните едукатори кои се потребни за работа со жени мигранти, како што се **интеркултуралноста, родовата еднаквост, претприемништвото и дигиталното учење.**

Во областа на интеркултурата и родовите, целта беше да се разбере дали социјалните едукатори се обучени да се справуваат со културните и родовите разлики, да се анализира дали добиле обука за овие теми и дали знаат некои материјали или алатки кои можат да се користат за обука на социјални професионалци во овие домени.

Во однос на претприемништвото, фокусот беше да се знае дали претприемништвото веќе се смета како можност за професионално вклучување и дали бараат помош од нивната целна група за оваа тема. Паралелно, ова истражување дозволува собирање на некои постоечки материјали/алатки за обука на едукатори и корисници во оваа област и доколку има некоја посебна поддршка/материјали за жените мигранти.

Последниот допир и еден од најважните теми за изработка на овој проект беше истражувањето за учењето на далечина кое многу брзо се развива, а кое зазема се повеќе место во образованието. Истражувањето беше спроведено за да се знае како социјалните професионалци се справуваат со кризите со Ковид-19 и кои техники или материјали ги користеле за да одржуваат контакт со нивните корисници во овој период и, исто така, дали знаат какви било други техники и материјали за да им помогнат на жените мигранти во развојот на нивните дигитални компетенции.

Важно е да се истакне дека за време на теренското истражување во четирите области, ние конкретно го истражувавме значењето на „работа со жени мигранти“, со цел да ги откриеме бариерите/разликите и специфичните потреби помеѓу работата со мажи наместо со жени мигранти.

4.2.2 Наоди од интервјуто

Интеркултуралност и родова еднаквост

Анализирајќи ги резултатите од интервјуата, во трите земји, речиси 75% од социјалните професионалци веќе се обучени за различности и интеркултуралност.

Во однос на родовата еднаквост во Шпанија и во Италија, 80% од социјалните работници добиле обука или информации за тоа како да ја третираат оваа тема, но во Франција речиси 80% никогаш не добиле посебна обука за тоа.

Веќе има достапни материјали за обука на едукатори во оваа област:

1. **Интерактивни ресурси како што се: филмови, кратки филмови, онлајн MOOCs, подкасти, информативни веб-страници**
2. **Традиционални ресурси: слики, наративни книги, списанија,**
3. **Активности / работилници: групни работилници, театарски работилници, интервентни работилници на надворешни организации**

Претприемништво

Анализирајќи ги резултатите од интервјуата во трите земји (во Франција, Шпанија и Италија), од социјалните едукатори ретко се бара да бидат обучени за оваа тема, всушност, речиси 80% од интервјуираните социјални работници никогаш не биле замолени да го имаат ова барање.

Во Шпанија, нема конкретни материјали за лекување на оваа тема со мигрантите, но во Франција и во Италија постојат некои достапни алатки како:

1. **Интерактивни ресурси:** Онлајн бесплатни курсеви, видеа, подкасти
2. **Традиционални ресурси:** слики, наративни книги, списанија,
3. **Активности / работилници:** курсеви за обука лице в лице и сесии за индивидуална придружба.

Во трите земји, не постои специфичен ресурс за жените, но има одредени специфични активности како што се групни **работилници и индивидуална придружба**.

Дигитални компетенции:

Што се однесува до резултатите добиени со прашалници, меѓу 80% и 90% од организациите од трите окрузи кои работат со мигранти го задржале контактот со своите корисници за време на кризата со Ковид.

Слични алатки и методи беа користени во Шпанија, Франција и Италија:

- **Ретко:** онлајн платформи како што се блогови и групни разговори
- **Често:** социјални мрежи и особено Фејсбук

- **Многу често:** мобилен телефон, специјално преку WhatsApp

Важна и многу често споменувана бариера за време на Ковид во сите три земји беше пристапот до интернет и придружните трошоци. Многу мигранти беа изолирани поради нивните ниски финансиски средства.

Идентификувани бариери/разлики и специфични потреби, кога се работи со мажи наместо со жени мигранти

Одговорите се многу слични во трите окрузи каде е спроведено ова истражување:

Главните идентификувани бариери за жените мигранти беа:

- **Посилни семејни ограничувања** (семејни обврски како грижа за децата)
- **Жените мигранти** генерално имаат пониски дигитални вештини
- **Недостаток на професионално искуство** поради родовиот јаз, ниското ниво на образование или дискриминација при вработување
- **Полова и расна дискриминација**, во општеството и на институционално ниво, исто така
- **Недостаток на самодоверба**

Главните идентификувани потреби се однесуваат на жените мигранти:

- Зајакнување на обуките за јазиците на земјата домаќин
- Зајакнување на бесплатниот јавен пристап до интернет
- Зајакнување на обуките на социјалните работници за интеркултуралност и родова еднаквост
- Развој на претприемничките компетенции на социјалниот едукатор
- Развој на бесплатни установи за згрижување деца
- Зајакнување на дигиталните и техничките вештини на жените мигранти
- Развој на специјални алатки и материјали за жените мигранти
- Олеснување на пристапот до образование за мигрантите (општо) и административните процедури за признавање на квалификации и дипломи.
- Развој на финансиска јавна поддршка за образование и професионална вклученост

5 ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Во Европа живеат над 20 милиони мигранти и бегалци со различен статус на миграција. Повеќето од нив се соочуваат со различни предизвици, а вработливоста е еден од главните. Жените мигранти и бегалци се во центарот на овие предизвици и, за жал, поради нивниот пол и родовите и културните бариери, тие се соочуваат со пречки не само во доменот на семејството и заедницата, туку и во општествениот домен. Бумот на дигиталната технологија ширум светот носи многу можности и барања за нови вештини. Со оглед на зголемената стапка на миграција низ целиот свет, претприемништвото на имигрантите е повеќе од кога било тема со висока теоретска и практична важност. Претприемништвото на имигрантите може да им понуди на општествата домаќини ситуација во која се добиваат победници, генерирајќи приходи за претприемачите имигранти и придонесувајќи за трансфер на знаење, иновативност и економски раст во рамките на економијата домаќин. Сепак, тоа бара образовани социјални работници со претприемачки вештини и компетенции за да можат да и помогнат на нивната целна група. Теренското истражување покажува дека повеќето социјални работници не се формирани во оваа област и нема доволно материјал и алатки за да ги обучат и професионално да им помогнат.

Збирниот извештај е студија за интеграцијата на пазарот на трудот на жените мигранти, со посебно внимание на нивните дигитални компетенции и, паралелно, проучувањето на постоечките материјали за социјални едукатори и нивните претприемачки компетенции, во четири европски земји (Франција, Италија, Северна Македонија и Шпанија). Ги истакнува постојните бариери и потреби за развој на дигиталните компетенции на жените мигранти и, паралелно, недостигот и потребите на обучени социјални едукатори за претприемнички компетенции.

Теренското истражување (Франција, Италија и Шпанија) заклучува дека повеќето жени мигранти имаат ниски дигитални вештини, а социјалните работници имаат ниско претприемничко знаење.

Во сите овие земји, мигрантите и бегалците најчесто се занимавале со нискоквалификувани и ниско платени работи, како чување деца, чистење и слично, или биле невработени. Ова се должи, особено, на јазичните бариери, непризнавањето на нивните квалификации од земјата на потекло и ниското образование. Понатаму, за жените мигранти и бегалки, семејството и

грижата за децата доведуваат до отсуство од работното место, бидејќи жените обично се преоптоварени со оптоварувања во домаќинството и грижата за децата. Тоа за нив станува вистински проблем и пречка за нивната социоекономска интеграција во земјите домаќини.

Поради пандемијата Ковид-19, стапката на невработеност во ЕУ и во целиот свет е зголемена и, според Евростат, стапките на невработеност кај жените се зголемени повеќе отколку кај мажите. Од друга страна, тековната пандемија предизвика огромно менување на размислувањето кон дигитализација. За да се справат со секојдневните задачи (онлајн банкарство, онлајн купување, закажување онлајн состаноци, работа од дома, учење од дома, поврзување со семејството преку користење на социјалните платформи за комуникација), дури и оние кои не биле толку дигитални морале да се самообучуваат за да станат дигитализирани. На пазарот на трудот му требаат сè повеќе дигитални вештини и компетенции, а со тоа и повеќе социјални едукатори обучени за претприемништво кои можат да ја зголемат професионалната интеграција на жените мигранти и нивниот придонес во развојот на економиите на земјите.

Препорачани методи за работа со жени мигранти:

- Мотивациони активности, обуки, советувања и посети на бизниси за да се олесни нивната консолидација и раст.
- Поддршка на претприемачите преку спроведување на студии за одржливост на нивните проекти, фокусирајќи се на личноста, нивните ресурси, потреби, вештини и таленти, со цел да ги советува за започнување и консолидација на нивните проекти.
- Прилагодена обука и фокусирана на резултати.
- Пристап до финансии
- Административна поддршка, на пр. регистрација на деловниот проект во Пункт за претприемач за да се регистрира во Даночна управа и социјално осигурување.
- Советување за даночни обврски за претприемачи.
- Советување за процедурите за издавање работни дозволи.

Испораката на обука за претприемништво - и поврзаните дополнителни услуги за поддршка, како што се тренинг, менторство и развој на бизнисот за мигрантите, може да се направи или преку:

- Мејнстрим програмите се иницијативи кои се насочени кон сите идни претприемачи, а не кон одредена група. Инкубаторите за стартување се пример за овие програми. Додадената вредност на мејнстрим програмите е тоа што тие поддржуваат претприемачи со различни профили и потекла.
- Целните програми се фокусираат на одредена група. Целната поддршка може да им помогне на претприемачите мигранти да ги надминат специфичните предизвици поврзани со групата и да се справат со нивната економска и социјална исклученост.

Приспособените и мешаните програми за претприемништво обично се поефективни од генеричките мерки бидејќи се приспособени да одговорат на специфичните потреби, но се поскапи за развивање и реализација.

Еве различни видови поддршка што им е потребна на претприемачите мигранти во раните фази на развојот и растот на бизнисот. Тие типови можат да се подредат во три групи:

- Поддршка за подобрување на вештините и компетенциите поврзани со бизнисот: деловна обука, менторство и обука за правен совет;
- Поддршка за развивање вештини и компетенции кои не се поврзани со бизнисот: мрежни и трансверзални вештини;
- Поддршка за задоволување на опипливи потреби: пристап до финансии и обезбедување на капацитети.

Употребата на партиципативни методи, техники и алатки е многу важна за учесниците да добијат јасно разбирање на содржината за учење.

Двата најважни заклучоци:

- а) Има недостиг од дигитални вештини на жените мигранти (ниско-дигитални вештини) кои треба да се третираат за да се обидат да им помогнат за нивната професионална интеграција;
- б) И покрај постоењето на голем опсег на различни ресурси за професионалци во однос на претприемништвото и во однос на полот, сепак, нашите истраги дојдоа до заклучок дека многу од високите професионалци кои работат директно со мигрантите, немаат добиено некоја специфична и ажурирана обука во врска со оваа арена. Треба да произведеме ажурирани и високо адаптивни алатки кои ги собираат

темите за претприемништво и родот за да се подучуваат на динамичен начин и на трансверзален начин.

РЕФЕРЕНЦИ

Франција:

1. COE, *Les femmes migrantes en France*, May 2020, [16809f1558 \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/t09/DFP/FR/France/France%20-%20FR.pdf)
2. France terre d'asile, Guide de l'accompagnement vers l'autonomie, 2011, [Publications \(france-terre-asile.org\)](https://www.france-terre-asile.org/)
3. Ministère de l'intérieur, *Appel à projets national 2021 relatif à l'intégration des étrangers primo-arrivants, dont les bénéficiaires de la protection internationale*, July 2021, [Appel à projets national 2021 relatif à l'intégration des étrangers primo-arrivants, dont les bénéficiaires de la protection internationale / Les appels à projets / Accueil et accompagnement - Immigration, asile, accueil et accompagnement des étrangers en France - Ministère de l'Intérieur \(interieur.gouv.fr\)](https://www.interieur.gouv.fr/IMG/pdf/APPPEL_A_PROJETS_NATIONAL_2021_RELATIF_A_L%27INTEGRATION_DES_ETRANGERS_PRIMO-ARRIVANTS_DONT_LES_BENEFICIAIRES_DE_LA_PROTECTION_INTERNATIONALE.pdf)
4. Loi n° 2016-274 du 7 mars 2016 relative au droit des étrangers en France, [LOI n° 2016-274 du 7 mars 2016 relative au droit des étrangers en France \(1\) - Légifrance \(legifrance.gouv.fr\)](https://www.legifrance.gouv.fr/eli/loi/2016/3/7/2016-274)
5. C. Beauchemin, C. Borrel, C. Régnard (CAIRN), *Les immigrés en France : en majorité des femmes*, in Population & Sociétés (N° 502), pp. 1-4, 2013/7, [Les immigrés en France : en majorité des femmes | Cairn.info](https://www.cairn.info/revue-population-et-societes-2013-7-1.htm)
6. *Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile*, article L554-1, [Article L554-1 - Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile - Légifrance \(legifrance.gouv.fr\)](https://www.legifrance.gouv.fr/eli/loi/2016/3/7/2016-274)
7. N. Ukrayinchuk, L'accès au marché du travail des demandeurs d'asile est-il un facteur d'intégration?, https://www.migrationsenquestions.fr/question_reponse/2663-laccess-au-marche-du-travail-des-demandeurs-dasile-est-il-un-facteur-dintegration/
8. O. Noblecourt, *L'égalité pour les femmes migrantes*, February 2014, [L'egalite pour les femmes migrantes | Vie publique.fr \(vie-publique.fr\)](https://www.vie-publique.fr/etude-et-statistiques/egalite-pour-les-femmes-migrantes)
9. Infos Migrations n°77, 2015, [Infos migrations / Études / Études / Études et statistiques / Info-ressources - Immigration, asile, accueil et accompagnement des étrangers en France - Ministère de l'Intérieur \(interieur.gouv.fr\)](https://www.interieur.gouv.fr/IMG/pdf/INFOS_MIGRATIONS_N77_2015.pdf)
10. INSEE, *L'essentiel sur les immigrés et les étrangers*, [https://www.immigration.interieur.gouv.fr/fr/Info-ressources/Etudes-et-](https://www.immigration.interieur.gouv.fr/fr/Info-ressources/Etudes-et-statistiques)

[statistiques/Chiffres-cles-sejour-visas-eloignements-asile-acces-a-la-nationalite/Derniers-chiffres-cles](#)

11. French office of immigration - OFII, November 2021, <https://www.ofii.fr/>
12. Association France Terre d'Asile, <https://www.france-terre-asile.org/>
13. Police Prefecture, <https://www.immigration.interieur.gouv.fr/Info-ressources/Etudes-et-statistiques/Statistiques/Essentiel-de-l-immigration/Chiffres-cles>
14. Ministère de l'Intérieur, *Études et statistiques « Chiffres-clés, séjour, visas, éloignements, asile, accès à la nationalité »*, July 2021, <https://www.immigration.interieur.gouv.fr/fr/Info-ressources/Etudes-et-statistiques/Chiffres-cles-sejour-visas-eloignements-asile-acces-a-la-nationalite/Derniers-chiffres-cles>
15. Vie publique.fr, *Immigration: les chiffres pour l'année 2020*, June 2021, <https://www.vie-publique.fr/en-bref/278205-immigration-les-chiffres-pour-lannee-2020>
16. INSEE, *L'essentiel sur... les immigrés et les étrangers*, July 2021, <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3633212>
17. European Institut for Gender Equality, Gender and migration, September 2020, <https://eige.europa.eu/publications/gender-and-migration>
18. OFPRA, July 2021, Rapport d'activité, <https://www.ofpra.gouv.fr/fr/l-ofpra/nos-publications/rapports-d-activite>
19. INSEE, Recensement France Entière, June 2021, INSEE, <https://www.insee.fr/fr/information/2008354>

Италија:

20. ICIMOD, June 2021, <https://www.icimod.org/>
21. Fondazione ISMU, July 2021, <https://www.ismu.org/dati-sulle-migrazioni/#1613401226631-da386c3a-a586>

Северна Македонија:

22. Ministry of Labour and Social Policy, Strategy for the integration of foreigners and refugees in the Republic of Macedonia 2017-2027, 2017, <https://www.regjeringen.no/en/dep/asd/id165/>
23. Ministry of Labor and Social Policy, August 2021, <https://www.mtsp.gov.mk/content/pdf/strategii/>

24. International Organization for Migration, Projects of the IOM. International Organization for Migration, August 2021, <https://north-macedonia.iom.int/projects>
25. Red Cross of the Republic of N. Macedonia, Transit centers. Macedonian Red Cross, July 2019, <https://www.ckgs.org.mk/dejnosti/programa-za-pomosh-na-migranti-begalci-vo-rsm/prifatno-tranzitni-centri/>
26. Macedonian Young Lawyers Association, Asylum and Migration, Macedonian Young Lawyers Association, March 2021, <https://myla.org.mk/области-на-делување/бегалци-и-мигранти/?lang=en>
27. U.S. Agency for International Development, Project for the protection of migrant and refugee rights, USAID, March 2019, <https://www.usaid.gov/node/283911>
28. La Strada, Migration, La Strada - Open Gate, May 2019, <https://lastrada.org.mk/migration/?lang=en>
29. Legis, Irregular Migration, March 2018, <http://www.legis.mk/emergency-response-to-irregular-migration>
30. Macedonian Young Lawyers Association, Public policy brief - Gender aspects of migration. Macedonian Young Lawyers Association, 2019, <https://myla.org.mk/wp-content/uploads/2020/01/ПОДОВИ-АСПЕКТИ-НА-МИГРАЦИЈАТА.pdf>
31. Government of the Republic of N. Macedonia. (2020, March 15). Support for the local enterprises. Government of the Republic of N. Macedonia. Retrieved August 3, 2021, from https://vlada.mk/node/18039?fbclid=IwAR073grLd8H-3DV8DDnRu8e5rKVacHuu2kgxJ-AOt9UVCqFcw9a_kl_mgAU
32. State Statistical Office, Immigration Data, State Statistical Office, August 2021, <https://www.stat.gov.mk/Default.aspx>

Шпанија:

33. Datos Macro, Immigration España, 2019, [España - Inmigración 2019 | datosmacro.com](https://datosmacro.com)
34. European Social Fund - European Commission, April 2021 <https://ec.europa.eu/esf/>
35. Operational Data Portal, Refugee References from SPAIN, September 2020, <https://data2.unhcr.org/en/country/esp>
36. Organizacion Internacional para las Migraciones, January 2021, <https://spain.iom.int/>

37. Comunidad Valenciana - Población: inmigrantes, emigrantes y otros datos sobre los habitantes de cada comunidad autónoma, Epdata, September 2021, <https://www.epdata.es/datos/poblacion-inmigrantes-emigrantes-otros-datos-habitantes-cada-comunidad-autonoma/2/comunidad-valenciana/299>

38. Encuest Regional de Inmigracion, Comunidad de Madrid, 2019, https://www.comunidad.madrid/sites/default/files/aud/servicios-sociales/presentacion_definitiva_eri_2019_.pdf

39. Informe de la Población extranjera empadronada en la Comunidad de Madrid, January 2021
https://www.comunidad.madrid/sites/default/files/informe_de_poblacion_ext_ranjera_enero_2021_0.pdf

40. Área de integración de inmigrantes, Ministerio de Inclusion, Seguridad Sociale y Migraciones, Gobierno de España, July 2020
https://extranjeros.inclusion.gob.es/es/Subvenciones/anos_anteriores/area_integracion/2020/integracion_emigrantes/index.html

PROJECT PARTNERS

www.lets-digital.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Let's Digital Project Is co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.